

GÜN IŞIĞINA ÇIKAN DEĞERLİ BİR ESER

KAYAHAN ERİMER

XV. yüzyıl divan edebiyatımızın gelişme çağıdır. Bu dönem şairlerinin elimizde bulunan ve bir çoğu basılan divanları gerek dil, gerek edebiyat açısından yeterince incelenmemiştir. Bu dönemin şairleri Arapça ve Farsça kelimelere önem vermişler ve dile sokmaya başlamışlardır. Bu akım gerçi daha önceki yüzyılların kötü bir mirasıdır. Ancak, bu olumsuz modaya karşı duranlar da vardı. Türkî-i basit akımı bu gidişe karşı görülen bir akımdır. Bütün bunlara karşın dil, Osmanlılaşmaya doğru hızla gidiyordu. Türkî-i basit akıma bağlı olan şairlerin sanat yönünden güçlü olmayışları bu gidişi durduramayışlarının nedenidir. Gerçekten de özel kitaplığımızda bulunan yeni bir *nazire mecmuası*'ndaki Visâli'nin 61 gazeli dil açısından önemli olmakla birlikte edebiyat açısından hiç de iç açıcı değildir.

Bütün bunlara karşı, XV. yüzyıl şiir dili XVI. ve XVII. yüzyıl şiir dilinden daha sadedir. XVIII. yüzyıl şiir dilinde ise -Şeyh Galip bir yana bırakılacak olursa- bölgeselleşme görülür. Bütün bu olgular şiir dilini Türk dili açısından önemli kılmaktadır. Gerçekten de Eski Anadolu Türkçesi dediğimiz bu dönemin metin yayınları dil araştırmacıları için büyük önem taşımaktadır. Bunlar arasında Ahmet Paşa, Necatî, Cem Sultan, Şeyhî, Süleymân Çelebi, Sinân Paşa üzerinde çok durulmuş ve yayın yapılmış şairlerimizdendir. İşte XV. yüzyılın Zeynep Hatun gibi divanı elimizde bulunamayan ve üzerinde çok az şeyin söylendiği Cemâlî için birkaç şey söylemek istiyoruz.

Cemâlî üzerinde tezkireler ve edebiyat tarihleri doğru bilgi vermemektedir. Bu konudaki çalışmalarını derli toplu olarak veren Prof. Dr. Faruk Kadri Timurtaş¹, konuyu ayrıntılı olarak incelemiştir. Yazar, bu çalışmasında Ce-

¹ (Prof. Dr.) Faruk Kadri Demirtaş (Timurtaş), Fatih Devri Şairlerinden Cemâlî ve Eserleri, TDED IV/3, 1951, 189-213 s.(Ayrıca bak). Faruk Kadri Timurtaş, Husrev-ü-Şîrin, İstanbul Üniversitesi Yayınlarından No. 1025, Edebiyat Fakültesi Basımevi 1963, XXXI+108+272 s. ve aynı yazar, Şeyhî'nin Harnâme'si, Edebiyat Fakültesi yayınlarından No. 1629, Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1971, VIII+106 s. (Bu çalışmalarda geniş kaynak verilmiş olduğundan bilene bir kez daha söylemek istemiyoruz.)

mâlî'nin Şeyhoğlu Mustafa ile karıştırılışının öyküsünü anlatmıştır. İlk kez Türk Edebiyatı Numuneleri'nde bu yanılığın düzeltilmiş olmasına karşın birtakım edebiyat tarihçilerinin bu yanılığı sürdürdüklerini söylemiştir. "Halbuki, Sehî'den beri birçok müelliflerin tekrarları hilâfına, Şeyhoğlu Mustafa: Şeyhî'nin yeğeni olmadığı gibi, Husrev-ü-Şîrîn'e zeyl de yazmamıştır. Esasen böyle bir şey yapmasına maddeten imkân yoktur. Çünkü h. 789/m. 1387 de Hürşîd-ü-Feraḥşâd'ı ve 62 yaşında olduğu halde h. 803/m.1401 de Kenz-ül-Küberâ'yı yazdığını bildiğimiz Şeyhoğlu, nasıl olur da h. 832/m.1341 den sonra vefat eden Şeyhî'nin eserine zeyil yazabilir? H. 841/m.1341 de ve Orhan Gazi devrinde doğan Şeyhoğlu, I. Murât ve I. Bâyezîd devrinde yaşamıştır. Germiyân'ın ileri gelen ailelerinden birine mensuptu. Defterdarlık ve nişancılık vazifelerinde bulunmuştur.

Şeyhoğlu ile Çelebi Sultan Mehmet devrinin son yıllarında doğan ve II. Bâyezîd devrinde [h. 886-918/m. 1481-1512] vefat eden Cemâlî'nin ölüm tarihleri arasında 75-80 yıl kadar bir fark vardır. Şeyhoğlu öldüğü zaman belki de Cemâlî henüz doğmamıştı²." diyerek bu konudaki son sözü söylemiştir.

Gerçekten de bu görüşü kanıtlayan yeni bulduğumuz Cemâlî divanıdır. Bu divanda şairin İstanbul'un fethine düşürdüğü tarih beyitinin³ yanında, mesnevi şeklinde yazdığı bir şiirde padişah ile Arnavutluk seferine katıldığı anlatılmaktadır⁴. Arnavutluk seferi 1478'de yapıldığına göre Şeyhoğlu Mustafa'nın 140-150 yaşına dek yaşayarak eser veremeyeceği ortada olan bir gerçektir.

Bu verilere göre elimizde bulunan divan, 1478 Arnavutluk seferinden sonra yazılmıştır. Prof. Dr. Sayın Sadık Adnan Erzi'den aldığımız bilgiye göre divanın başında ve sonunda bulunan mühürler II. Bayezid'e aittir (1481-1512). Divanda buna karşılık ne Fatih'e mersiye ne de II. Bayezid'e kaside bulunmamaktadır. Fatih Sultan Mehmet'e ait kasidelerin yanında "Pâdişâhın mübârek adına" söylenmiş muamma II. Mehmet'in adını vermektedir. Padişah ile Arnavutluğa gittiğinden söz ettiğine göre divan 1478'den sonra yazılmıştır. Fatih Sultan Mehmet'in ölümü 1481 (1482?) olduğuna göre divan, 1478-1481 yılları arasında yazılmış ve (belki de?) Fatih'e sunulmuş olabilir. Bütün yaprakları (boş olanlar da dahil) altın çerçeveli ve bütün başlıkları altın yal-

² A. g. y. 191. s.

³ Yazma 21 b "Bu iki beyt pâdişâh-ı islâmuñ kal'a-yı Koşantiniyeyi feth itdüğün târihidir".

⁴ Bu mesnevi ileriki sayfalarda verilmiştir.

dızlı olan müzehhep yazmada Mehmet adının geçtiği beyitler de altın yaldızla yazılmıştır. 125 X 170 (93 x 115) mm boyutlarında olan yazmanın her sayfasında 11 beyit bulunmaktadır. Harekeli, Fatih dönemi nesihıyla yazılmış olan yazmanın 1a-54a arası divan bölümüdür. Gazel ve kasidelerin yanında müstезat, beyit ve kıtalara da rastlanmaktadır.

Yazma, Miftāhü'l-Ferc girişinde garip sanatlarla dolu risalesinin olduğundan söz eden şairi kanıtlar niteliktedir. Gerçekten de “bu beyit okunurken dil deprenmez”, “bu beyit okunurken dudak deprenmez”, “bu beyitin hurūf-ı mecmu’u noktasuzdur”, “bu beytin hurūf-u mecmu’u noktalıdır”, “gazel-i bî-nokta”, “bu beyit cami’ü'l-hurūfdur”, gibi sanatların yanında yakında baskıya vereceğimiz divanda görüleceği üzere daha pek çok ve ilgi çekici sanatlar vardır. Yine divan incelemesinden çıkan sonuca göre, Cemālî düzenli bir öğrenim yapmıştır. Arapça ve Farsça şiirlerinden anlaşılacağı gibi bu dilleri öğrenmiştir. Yaptığı sanatlar da Cemālî’nin bilgi düzeyine tanıktır. Bir fonetikçi gibi dille oynayabilecek kadar da zekidir şairimiz.

Divanda ilgimizi çeken bir yön çeşitli tezkire ve edebiyat tarihinde geçen ve Cemālî’nin olduğu söylenen beyit ve kıtaları göremeyişimizdir. Kendinden önce gelenlerden (özellikle Şeybî’den) etkilenen şairin örnek olarak aldığımız mesnevisinde de görüleceği gibi Şeyhî’nin büyük etkisi altında olduğu görülür. Bu konuda Harnâme ile karşılaştırma yapacak olursak:

- Harnâme Bâtil isteyü hağdan ayrıldım
Boynuz umdum kulağdan ayrıldım⁵
- mesnevi Sîm isteyü zerden ayrıldım
Bal umdum şekerden ayrıldım⁶
- Harnâme Fikr olurken bu hâletün şıfatı
Geldi bu kışşanuñ münâsebeti⁷
- mesnevi Dir iken guşsa-ı mülâzemeti
Geldi bu kışşanuñ münâsebeti⁸
- Harnâme Gine ‘âlem cemâli hurremdür
Din ü devlet esâsı muhkemdür⁹

⁵ Prof. Dr. Faruk Timurtaş, Harname 112. beyit.

⁶ metin, 45. beyit

⁷ Prof. Dr. Faruk Kadri Timurtaş, Harname 38. beyit

⁸ metin 25. beyit

⁹ Prof. Dr. Faruk Kadri Timurtaş, Harname. 13. beyit

mesnevi Yine 'âlem cemâli rüşendür
Her taraf gülsitan u gülşendür¹⁰

gibi beyitlerden anlaşılacağı gibi Cemâlî'nin bir Şeyhî taklitçisi olduğu söylenebilir kanısındayız.

Cemâlî'nin dilinde Türkçe kelimeler yanında halk söyleyişleri ve deyimler ilgi çekicidir. Bu konudaki düşüncelerimizi divanın baskısına bırakmayı uygun buluyoruz.

Cemâlî üzerinde çalışan Prof. Dr. Faruk Timurtaş, eserlerini sayarken divanın elde olmadığını üzüntüyle söylemektedir¹¹. Eserlerini ise çeşitli kaynaklar ve edebiyat tarihlerinden aldığı bilgilere göre sıralanmıştır. Buna ekleyeceğimiz bir nokta vardır. Divanın 55a-58a arasında bulunan **دَر بِيَانِ مَشَقَّتِ سَفَرِ وَ ضَرُورَتِ وَ مَلَأَ زَمَتِ** başlıklı mesnevisi için, gözden geçirdiğimiz kaynakların hiç birisi, bu mesnevinin varlığından bilgi sahibi değildirler. Bu nedenle aynı kaynaklar üzerinde çalışan Dr. Timurtaş da bu mesneviyi Cemâlî'nin eserleri arasında saymamıştır. 73 beyitlik bu mesnevi, Şeyhî'nin Harnâme'si gibi aruzun hafif bahriyle Feilâtün mefâilün fe ilün kalıbıyla yazılmıştır. Şeyhî'nin Harnâmesi'nde görüldüğü gibi mizah unsuru da olan mesnevi Harnâme kadar güçlü değildir.

Ancak, Harnâme için sayın Timurtaş'ın söylediği:

“Önce şunu belirtmek gerekir ki, eser, son derece kuvvetlidir. Mükemmel bir yapıya sahiptir. Bir mesnevînin ihtiva etmesi lâzım gelen tevhit, na't, pâ-dişâh medhiyesi ve telif sebebi, esas hikâye, dua gibi kısımların bu küçük eserde mevcut olması ve bu kısımların şaşılacak bir nisbet ve tenasüple yazılmış olması, şâir için büyük bir başarıdır. Denilebilir ki, eser, büyük bir mesnevînin, bütün kısımları muayyen ölçülerle küçültülmüş bir örneğidir.

Şeyhî'nin ikinci başarısı tasvirlerin çok kuvvetli oluşudur. Gerçekten, eşeğin zayıflığı anlatılır ve öküzlerin otlaktaki görünüşleri çizilirken, bizim hâricî âlem ve hayat sahneleriyle ilgisi nisbeten az ve dolambaçlı olan eski edebiyatımızda, eşi az bulunur realist ve çok canlı tablolar ortaya konmuştur. Bu bakımdan eser, geniş bir müşahede ve ifâde ediş kudreti taşımaktadır¹²” söz-

¹⁰ metin 1. beyit

¹¹ Prof. Dr. Faruk Kadri Timurtaş, TDED IV/3, 1951, 200 s.

¹² Prof. Dr. Faruk Kadri Timurtaş, Harname, 13. s.

leri, Cemâli'nin mesnevisi için söyleyemeyiz. Bu da Cemâli'nin güçlü bir şair olmayışındandır. Bu nedenle divanı da olmak üzere pek çok eser bırakan şair kısa bir süre sonra unutulmuştur.

Bütün bunlara karşı, XV. yüzyıl dil ve edebiyatının günümüze dek bulunamayan bu eserini-özellikle dil açısından- baskıya hazırladığımızı haber verebiliriz.

دَر بِيَانِ مَشَقَّتِ سَفَرِ وَ ضَرُورَتِ وَ مَلَا زَمَتِ

(55a)

Yine 'âlem cemâli rüşendür
Her taraf gülsitân u gülşendür

Dehr Ferhâdına olup Şirîn
Tâc-ı hüsn urdı başına nesrîn

Lâlenüñ pür piyâlesinde şarâb
Nergisi kaplamış humâr-ile hâb

Bâd irüp yâsemîne vü semene
Büym iltür Hıtâ'ya vü Yemen'e

5 Bülbüle karşı nâz ider güller
El şunar zaymurâna sünbüller

Olmağa kadd-i yâre bende çınâr
Olup âzâd serve olmuş yâr

Ebr şaçar 'arûs-ı verde gülâb
Gonceden hacb ider nesim-i hicâb

Müle gül virdi perr-i tâvûsî
Güli mül kıldı câm-i Kâvûsî

Ser-i zülfi nigâr-veş her dem
Dem-i bâd-ile âb oldu hâb

10 Gam sicillini râst eyler tay

وَ مِنْ الْمَاءِ كُلِّ شَيْءٍ حَيٍّ

(55b)

Teşne diller lebine virür âb

وَ مِنْ الْخَمْرِ كُلِّ شَيْخٍ شَابٍ

İ'tibār ehli rüşen idüp rû

İşidürler nidâ-yı فاعْتَبِرُوا

‘Andelîbüñ nevâ-yı ‘uşşâkı

İrürür ârzüya müştâkı

Sebze bezminden oluban âgâh

Çerçe girür felekde mihr-ile mâh

15 Zühre çengin alup çeker âvâz
Def tutar âfitâb olup dem-sâz

Yil yiler tâ ki kıla meclisi pâk
Vecd olup gül ider kabâsını çâk

Bu şafâ vaktini ki zıkr itdüm
Terk idüp anı gör ne fikr itdüm

Ki nice bir ferâgat-ile kalam
Yigdür ol kim mülâzemetde olam

Nice bir faqr u nice bir kılllet
Nice bir şabr u nice bir zillet

20 Hübür gerçi gözlemek vaṭanı
Lîk müşkildür olmayana ğanî

Fi'l-meşel hübür eger bâzâr
Lîki hî-zer varan olur hî-zâr

(56a) Vaqt olcaḳ ki vara vire selâm
Elifin kâmetinüñ eyleye lâm

Tiz giderse degül huşul-ı merâm
Çoğ oturursa ḥod ider ibrâm

Gey ğanîsinüñ ola deyni hezâr

فَمَقْنَا رَبَّنَا عَذَابِ النَّارِ

25 Dir iken ğuşsa-ı mülâzemeti
Geldi bu kışşanuñ münâsebeti

دَر مَدَّالْتِ سَنَكِسَنَانِ مَمْلَكَتِ اَرَنُودِ وَ مَدَّمَتِ اَهْلِ اَوْ

K'Arnavud iline sefer itdüm
Pādişeh gidicek bile gitdüm

Ne bilem üçler idi ya yidiler
İki ayda varur gelür didiler

İki aylık yarağ-ile gitdüm
Gör ki gāfille ben baña nitdüm

Eliyile özine itdügin er
Bu meşeldür ki eylemez iller

30 Dimiş ol k'oldı 'ilm atına süvār
Dek tūranuñ devece aşşısı var

Yumrı taşı baş idemez yaşşı
Şoñ peşimānlıg eylemez aşşı

(56b) Seferi çünki ihtiyār itdüm
Zevk cem'ini tārūmār itdüm

Gerçi dirler sefer gānīmetdür
Liki faqr-ile olsa miħnetdür

Ne seferdür ki dāl-i kāmētdür
Buña görse sefer iķāmētdür

35 Kişi varıcağ Arnavud iline
Şanki müslim düşer cuħūd eline

Evvel āħir yiri yoķuş iniş
Şöyle kim nūş eyler ādeme niş

Tağlarında şafā vü rāhat yoķ
Derelerinde cevr ü miħnet çoķ

Şuyı bī-lezzet ü hevāsı vaħīm
Manzarı müħmel ü 'azābı elim

Düz yire yoķdur anda hiç vucūd
Tağdur taşdur cem'ī-i ħudūd

40 K aplamař  stini duĥ n u buĥ r
G li yok liĥ k nde baksa n ĥ r

Ortası m hmel t u sengist n
Çevresi muttařıl frengist n

Yollarında mu ayyen olmaz iz
Tayag-ile y riyemez ilbiz

(57a) H r u ĥaşdan ge  lmey p n -ĥ r
C bbe ĥ k oldu k lmadı dest r

Ben umardum ki ola azum ĥok
Bu  acebd r ki oldu varum yok

45 S m istey  zerden ayrıldum
Bal umdum şekerden ayrıldum

Etmegi az anu  daĥı tuzı yok
K vunun g rmed k   k rpuzı yok

Tutıcak yaĥmur-ile t f nı
Yilleri  alemi ider f n 

G rmemiřd r cih nda ehl-i sefer
B -řaf lkda ol yire be zer

Yirler i re ĥ kird r kemd r
G yiy  v d -i cehennemd r

50 H lkımu  g zi k r kellesi kel
Bıyığı m hmel saĥalı ĥepel

Çeřmine t r   cismine zaĥmet
Başına tiĥ u c nına la net

 li isl ma d řmen   k fir
B resi b - aded si ek v fir

B resi terk-i r hat-ı řebd r
Si egi şanki m r u  aĥrebd r

(57b) Ol teni r hat eylemez hergiz
Bu ider c nı n  dem  n  aciz

55 Ne büre kim cefā vü miḥnetdür
Ne siñek kim günāhsuz letdür

Olmaya nice söylenürse kelām
Arnavud ilinüñ belāsı tamām

Nitekim kimse yolına gidemez
Vaşfını daḥi kimse şerḥ idemez

Nice şerḥ ide kim beyān olmaz
Ne beyān eylesün ‘ayān olmaz

Ḥācet oldur ki ol Mücib ḳarīb
Kimseyi eylemeye anda ḡarīb

60 İsteyenler ki ola andan emīn
Bu du‘ayıçün ideler āmīn

Var Cemālī bu ni‘mete şükr it
Ḥamd idüp Ḥaḳḳ’a luḳfını fikr it

Ki bu ḡamdan seni ḡalāş itdi
‘Āmiyiken zihī ki ḡās itdi

Düşmiş iken ḡam ile ser pāya
Şāzīyile ‘çıḳardı dünyāya

Şād olḡıl k’olup durur rüzī
Miḥnetüñ rāḡatı şebün rüzī

(58a) 65 Bu ḡam-ile ḡöñül ki vīrāndur
Dost zülfi gibi perīşāndur

وَأَمُّ غَمٍّ بُرْدٌ أَذِ دَلِمِ طَبَاقَتِ
بِالْبَلِيَّاتِ حَالَتِي ضَاقَتِ

İntizar-ile kārum oldı āh
Bendeñüñ ḡāletinden ol āḡāh

Ki maḡaldür kemāl-i merḡamete
Göz ṡutupdur cemāl-i merḡamete

Ki sefer nice kim ola mezkūr
Sa'ÿüñi ol Şekūr ide meşkūr

70 Seyr kıldukça seb'a-i seyyār
Olasın üçlerü yidilere yār

Ṭāli'üñ dāima sa'îd olsun
Giceler kadr u rüz 'îd olsun

Dostuñ zevk-ile ola dil-şād
Düşmenüñüñ tozıda hākin bād

Devlet ü baht-ile karîn olgıl
'İzz ü cāh-ile hem-nişîn olgıl

55- a

زهریایین مسکت سفیری

<p>مخروط کلبستان کلشن در لاج سخن آورده باشنه سخن ز کبی قلیتن خماری له خاب بویین التور خطایه و منته ال صفر خمیر انه سنبیل ز اولب آزاد سروه افشاز خجیه دن حجب در نسیم کگل مل قلدی عیار کاووی دمر باد بیه آب اولدی خمر و من الماء و کل شیء یحیی</p>	<p>نه فالرجال روشن در دهر شوقانته اولب شیرین لاله تک پرنیاله سینده شرایب یاد اربت یاسینه و ستمه بلبله قرشوناز ادر ککل و لطف قد باره بند چنار ایضا چو عروس وزده کلایه سله گل وزد پرتا و و سی بر زلف نکاروش مژده خمر عیالین راست آیلدی</p>
---	---

5

10

55-b

<p> وَ مِنْ أَحْمَرَ كُلِّ شَيْخٍ شَابٍ اِسْتَدْرَكَ نَدَائِي فَأَعْبُدُو اِرْزُوا زَوْجِيهِ مَشْتَابِيهِ بِخِرْعَةٍ كَبِيرَةٍ فَلَكِدْمَةٌ مَهْرُ كِسْمَاءِ دُونَ طَبْرٍ أَفْنَابٍ أَوْلِيٍّ كَمَنَاءِ وَ جَدَاؤِلٍ كُلِّ اِيْدٍ قَبَاسِ اِيْدِ وَ اَلْمُطَادِ بِنَانِ كَوْرِيهِ نَكْرٍ اِيْدِ اِكْدِرِ اَوْلِيٍّ كَوْرِيٍّ فَلَازِمَتَهُ اَوْلِيٍّ نَجِيهِ بِرُصْبَةٍ نَجِيهِ بِرُصْبَتِ لِيكَ مَشْكَالٍ دَرَاؤِلِيَّانَةٍ عَنِي لِيكَ نَبِيٍّ زَرْوَرِيٍّ اَوْلِيٍّ بِمِرَاذِ </p>	<p> شَدِيدٍ دَلِيلِيٍّ وَ اِيْرَابِ عِبَارِ اَهْلِ رُوشَنِ اِيْدِ رُو عِنْدَ لِيكَ نَوَائِي عَشَائِي سَبْرِي بِرُصْبَتِي اَوْلِيٍّ اَكَاةِ 15 مَرِجَانِ اَلْبَجَرِ اَوَاذِ اَلْمِلَّةِ تَاكِدِ قِيْلِهِ مَجْلِسِ اِيْكَ وَ صِفَاؤِي نَبِيٍّ كِهْ ذِكْرَاتِي كِهْ نَجَابَتِي فَرَاغَتِي قَلَمِ نَجِيهِ بِرُصْبَتِي نَجِيهِ بِرُصْبَتِ 20 خُوبِ دَرَاؤِلِيٍّ كَوْرِيٍّ اَوْلِيٍّ نَبِيٍّ اَلْمَنْشَلِ خُوبِ دَرَاؤِلِيٍّ اَوْلِيٍّ </p>
---	---

56-a

<p>الْفِنْ تَلَمَعِيكَ اَيْلِيَه لَامٍ جوع او توردرسه خود ادر فقير بنا عذاب النار كلد بوقصه نك مناسبتي</p>	<p>وقت او ليحي كه واره ويره سلام تذکره سه دكل حصول مرام كي غنيسينك اوله دين هران د بر كن غصه ملازمتي</p>	25
<p>در مذلت سنكستان ملكيت نمود و مذمت اهل او</p>		
<p>پادشه كيد جك بلا كند ايك آيد و رذكله ديد كوز كه غافل له بن بكاندم بومشدر كه ايلن ايلن دك طرانك دواجه امير وار مولك پشيمانلغ ايلن آخي</p>	<p>كه از نوردا ايلنه سفر اندر نه يلما چلريد يا ايدلر ايك آيلق يرا غله كند السيله ازينه ايدكن از دمش اولكه اولد علم آينده مير و طاشي بشن ايد و مزيجي</p>	30

56-b

<p> ذوق بجمیع آثار ارا ایدم ایک فقیر لیه ارسه نصبت دد یوکه گرساسا اقامت دد منکه مسلم دشرجهو داله شیله کمر نویش الیز آدینه نیش ده لارند جور محنت جوق منظری مهمل مذاب ایض طاغذ زطاشلد و صبح خود کل یوق لیک قد بشک خار جور سی شعل فر کستان لیضله بر میز الیست </p>	<p> سری چونکه انجیا تاندم کر چه در کفر نصبت دد نه سفر دز که قال قامت دد کیش و اجمع از نور دینه ازل آخیزی قوس سایش طغرند صفا و راحت یوق سویضه لذت صواب و خیم دز پرایقد ز اند میج جوق تیلین استنی دخان بخار اور قبی مولات سکتان یوللرند سعین اولمزا اوق </p>
---	--

35

40

خداوند

57-a

<p>بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَوْمَ حَجَّتِ ذُرَّةٍ وَأَوْلَادِهِ وَارْتَهَبُوا بِالْأَمَّةِ شُكْرًا وَأَبْرَارًا فَأَوْزَيْنَ كُرْمًا وَأَعْرَضُوا بُيُوتَهُمْ بِبُيُوتِهِمْ بِاللِّمَّةِ أَمَّا عَشِيرَةٌ فَاذْهَبُوا بِقُدْرَتِهِمْ وَأَبْرَارًا وَأَبْرَارًا وَأَبْرَارًا وَأَبْرَارًا وَأَبْرَارًا وَأَبْرَارًا وَأَبْرَارًا وَأَبْرَارًا وَأَبْرَارًا وَأَبْرَارًا وَأَبْرَارًا وَأَبْرَارًا وَأَبْرَارًا</p>	<p>بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بِنِ اسْمِهِ كِهْ أَوْلَادِهِمْ 45 بِمِ اسْمِهِمْ بِنِ اسْمِهِمْ أَمَّا أَنْ تَكُنَّ دُعَاؤُهُمْ بِبُيُوتِهِمْ لَمْ تَكُنْ بِبُيُوتِهِمْ لَمْ تَكُنْ كَرِهْتُمْ بِبُيُوتِهِمْ أَهْلًا بِرِ لِمَا حَقَّقْتُمْ بِنِ اسْمِهِمْ خَلْقَكُمْ كَرِهْتُمْ بِبُيُوتِهِمْ 50 بِبُيُوتِهِمْ بِبُيُوتِهِمْ زَكَاةً إِلَى اسْمِهِمْ دَعْوَاهُمْ كَكَ بِبُيُوتِهِمْ زَكَاةً</p>
--	--

57-6

<p> بُوَادِرْ جَانِ آدَمُكَ عَاجِزْ نَه سِكَانِ كِرْ كِنَاهِ نَزْكَ قَن اَرَنُودِ اِيلِيكَ لَاسِ تَامِ وَصَفِي نَاحِ كِسْه شِخِ اِدِ نَه يَانِ اِيلِيُونِ عِيَانِ اَوْلُزْ كِيسِي اِيلِيَا يَه اَنْدِ خَرِيْبِ بُوَدِ عَاجِيُونِ اِيْدِ لَ اَمِيْنِ هَدِ اِدِ بَ حَقْدِ لَطْفِي نَكَرَاتِ عَامِيْ كِنِ زِهِي كِه خَاصِ اِيْدِي شَا ذِيْلَه چَقْرَه نِيَا يَه مَحْنَكِ رَاحِي شَبَكِ رُوْزِي </p>	<p> اَوْلِي نَحِي رَاحَتِ اِيلِزْ مَرَكِزْ نَه زَا كِنِ جَا وَنَحْتِ دَرْ اَوْلِيَا نَحِي سَبِيْلَه زُوعَه كَلَامِ نِيْتَا كِرْ كِسْمَه يُوْلَه كِدْمِ نَحِي شِخِ اِيْدِي كِفْ بِيَانِ اَوْلِزْ خَاجِتِ اَوْلُزْ كِه اَوْلِجِيْبِي اَسْتِيْلَرْ كِه اَوْلَه اَنْدِ اَمِيْنِ وَرْ جَالِي بُو نَعْتَه شَكَرَاتِ كِه بُو غَدْنِ سِنِي خَلَامِ اِيْدِي دَشْمِيْ كِنِ هِيْلَه سَدِ پَا يَه شَا ذَا اَوْلُزْ كِه اَوْلُزْ رُوْزِي </p>
--	--

55

60

بوتله

KAYAHAN ERİMER

58-a

<p>دوست زلفی کبی برایشان دُر بالیات خالتیضاقت بنده شکت خالتیدن اول آگاه کوز طبتید رجال مرخسته سختی اول شکو ز اقامت اولس انجلر بدی بکره باز کجه لر قدر روز عید اولسون دشمنو ککت زید خاکن باد</p>	<p>65 بوشمله ککل که ویراندند مازغم برداند لوطاقت ایطاریله کارزا اولدی آه صکه محفل دز کال فرخسته که سفر نیچکما اولامد کوز 70 سیرقلدجه سبعة ستیار ملاعلک دایما سعید اولسون دوستک ذوقله اولاد لشار</p>	
<p>سودج عیبرتله باله سر بوی کجه لر قدر روز عید اولسون</p>	<p>دولت بخنله فرین اولغیل عمر جا میله قنشین اولغیل</p>	<p>کیم اولمور دایم اولمور اولمور طاب بنوع سعید و نطق شین</p>

